

TIJD OM TE POETSEN!

Niet alleen mensen zijn van het wassen en poetsen, zeedieren ook! Dit laten zij in een soort 'wasstraat' doen. Dat is natuurlijk geen straat met ronddraaiende borstels of een waxbeurt, maar een plek waar bepaalde dieren andere zeedieren helpen om schoon te blijven terwijl zijzelf direct een maaltje op de kop tikken. Een win-winsituatie dus!

Iedereen heeft weleens van schoonmaakstations gehoord. Denk aan de mantapoetsstations. Deze elegante dieren komen op specifieke plekken om zich te laten schoonmaken door poetsvissen. Maar er zijn ook tal van garnalen en vissen die andere dieren schoonmaken. Het grappige is dat deze stations of wasstraten een soort 'code of conduct hebben'. Zodra je eenmaal begrijpt hoe dat werkt, zie je ineens veel meer plekken waar schoongemaakt wordt! Een

poetsstation is vaak actief uit de stroming, dat wil zeggen, dat de poetsvissen bijvoorbeeld achter een koraalblok zitten aan de zijde waar de luwte is. Of in een klein grotje aan de linkerzijde, als de stroming van links komt en er daar dus geen stroming is. Het schoonmaakstation is vaak wel hetzelfde stuk koraal of dezelfde grot, maar verplaatst van links naar rechts, afhankelijk van waar de stroming vandaan komt.

Ikzelf herken het station vaak aan gedrag van de

schoon te maken diersoort, dat zich op een andere manier gedraagt dan dat ik gewend ben. Neem bijvoorbeeld fuseliërs, die je normaal in grote scholen vindt naast het rif en nu ineens allemaal dicht bij het koraal komen en dan allemaal langs hetzelfde punt zwemmen. Of wat dacht je van sweetlips, die graag onder een overhang hangen in een groepje en nu zie ik er eentje die ineens naast een stuk koraal hangt. Zo zijn er ook vissen die gaan liggen om gepeetst te worden zoals de titan triggerfish of de batfish.

Opvallend is ook dat de vis die gepeetst wordt je vaak aankijkt en stil hangt. Maar zodra je erop afzwemt en dichtbij komt, ze vlot de andere kant op zwemmen. Op poetsstations zijn namelijk een aantal ongeschreven regels. Allereerst wacht je

normaal gesproken op je beurt om gepeetst te worden en dus benader je het station niet direct, maar ga je in een soort rij wachten. Als je nu wel rechtstreeks op het station af zwemt, dan is dat een noodgeval en krijg je direct voorrang. Dat is dan ook de reden dat veel vissen voor je aan de kant gaan, terwijl als je ze meer zijdelings benadert, en netjes wacht, je echt heel dicht bij de vissen kunt komen. Daarbij halen de poetsvissen

dode cellen weg en de nodige parasieten. Het per ongeluk wegnemen van levend celmateriaal voelt als een venijnige speldenprik en niet alleen bij ons, ook bij vissen doet het zeer. Die zie je soms opschrikken en wegzwemmen of ineens van kleur veranderen zoals bij doktersvissen. En als dat dan ook gebeurt, kijk dan even naar de schoonmaakvissen, want dan zul je zien dat de vis die het levende materiaal 'per ongeluk' opeet, ineens door de andere

schoonmakers wordt aangevallen. Ik zie dat altijd als een tikje op de vingers van een van de collega's om ze te waarschuwen niet de klandizie weg te jagen. **Als jij jezelf schoon wilt laten maken, dan moet je wel heel stilhangen en echt heel dicht bij het schoonmaakstation zijn.** Maak geen onverwachte bewegingen en wacht geduldig af. Als je dat doet, zul je zien dat de poetsvissen of de garnalen naar je toe komen en als

ze het vertrouwen, ook jou beginnen schoon te maken. Echt superleuk! *Love life... Blow bubbles*

Anke Westerlaken is werkzaam als liveaboard Cruise Director, duikgids, PADI-, SSI-, DAN-instructeur en NOB Instructor Trainer. Actief in Egypte, Malediven, Indonesië en Bahamas. Meer informatie: www.lovediving2.com